

KARL MAY

DUCH LLANA

ESTACADA

Ilustrácie Ján Ľapák

Prvé kompletne a nekrátené vydanie autorského textu slávneho románu.

EUROPA

KARL MAY

DUCH LLANA

ESTACADA

Ilustrácie Ján Ťapák

Prvé kompletné a nekrátené vydanie autorského textu slávneho románu.

Kniha vyšla aj vďaka neúnavným sympatiám pána Kornela Földváriho voči tomuto projektu.

Karl May – Duch Llana Estacada

Preklad © Milan Krankus 2010

Ilustrácie © Ján Ťapák 2010

Doslov © Peter Uličný 2010

Grafická úprava © Martin Vrabec 2010 [bee@honey](http://www.beeandhoney.com)

Sadzba © Milan Beladič (www.beeandhoney.sk) 2010

Koncept © Martin Plch 2010

Ako piaty zväzok edície Liga výnimočných vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2010

Prvé vydanie

Fotografie autora sú uverejnené so súhlasom Karl-May-Verlag GmbH, Bamberg - Radebeul.

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-89111-70-1

Karl May.

EUROPA

Prvá kapitola

BLOODY-FOX

Pozdĺž rieky cválali dvaja muži – beloch a černochoch. Prvý z nich bol ustrojený naozaj veľmi čudne. Jeho chudé nohy zdobili indiánske mokasíny a kožené nohavice, odetý mal kedysi zrejme tmavomodrý, teraz však výrazne vyblednutý frak s výložkami, nazberanými rukávami a vyleštenými mosadznými gombíkmi. Dlhé spodné časti prešediveného fraku povievali po bokoch jeho hnedáka ako smutné havranie krídla. Na hlave mal veľké čierne sombrero, ozdobené imitáciou pštrosieho pera žltej farby. Tento malý, útlý muž bol po zuby ozbrojený. Cez plece mal prevesenú dvojhlavňovú pušku a spoza opasku mu trčali dve pištole a veľký lovecký nôž. Na sedle mal pripevnených niekoľko vrecúšok – zrejme na strelivo a rôzne drobnosti – no zdalo sa, že teraz sú takmer prázdne.

Černochoch bol mohutný a plecnatý chlap. Aj on mal obuté mokasíny a oblečené indiánske legíny, teda dve od seba oddelené kožené nohavice, ktoré skúsení jazdci používajú najmä vtedy, keď ich kôň nemá sedlo. Jeho odev od pásu nadol však už na prvý pohľad vonkoncom neladil s odevom na hornej časti tela –, mal totiž odetý vojenský kabát francúzskeho dragúnskeho dôstojníka. Tento kus obnosenej uniformy sa zrejme ocitol kdesi v Mexiku počas francúzskej invázie¹ a nejakou záhadnou zhodou okolností zablúdil k černochovi. No pre takého ozrutného muža bola kazajka príliš krátka a tesná; nedala sa zapnúť a odhaľovala širokú holú hrud' svojho majiteľa, ktorý asi aj preto nenosil košeľu, lebo na Divokom západe nie sú pracovne ani žehliarne. Okolo krku mal červeno-bielu kockovanú šatku, vpredu uviazanú do veľkej kravaty. Hlavu mal nepokrytú a už z diaľky sa preto dal obdivovať jeho podivuhodný účes tvorený spleťou nespočetných mastných kučier. Aj on bol ozbrojený dvojhlavňovou puškou a okrem nej mal nôž, vojenský bodák a jazdeckú pištoľ. Vek týchto zbraní, ktoré zjavne patrili do výbroje francúzskej armády, by asi nikto nedokázal určiť.

Obaja jazdci mali dobré kone. Bolo na nich vidieť, že dnes už majú za sebou hodný kus cesty, no napriek tomu stále kráčali rezko a pevne, akoby svojich pánov niesli iba niekoľko hodín.

Brehy rieky pokrýval nevel'mi široký pás hustej a šťavnatej zelene. Za ním už boli len suché juky, dužinaté agávy² a vyschnutá medvedia tráva, ktorej odkvitnuté vysoké stebľa merali takmer pätnásť stôp.

„Nevľúdna krajina!“ riekol beloch. „Na severe sme sa veru mali lepšie. Čo povieš, Bob?“

„Yes,“ odvetil jeho spoločník. „Massa Frank mať pravdu. Tu sa masser Bobovi ne-veľmi páčiť. Len keby už Helmers' Home byť blízko, lebo masser Bob byť hladný ako veľryba, ktorá zhltnúť dom.“

„Veľryba nemôže zhltnúť dom,“ vysvetľoval Frank černochovi, „na to má príliš úzke hrdlo.“

„Môže otvoriť ústa, ako to robí masser Bob, keď obeduje! Ako ďaleko ešte byť k Helmers' Home?“

„To veru neviem. Podľa popisu, ktorý nám dali dnes ráno, by sme tam už čoskoro mali byť. Pozri, neprichádza tam nejaký jazdec?“

Frank ukázal rukou napravo na druhú stranu rieky. Bob zastavil koňa a zaclonil si oči rukou, aby ich chránil pred lúčmi zapadajúceho slnka. Podľa svojho zvyku naširoko roztvoril ústa, akoby mu to pomohlo lepšie vidieť, a po chvíli odpovedal:

„Áno, to byť jazdec, malý muž na veľkom koni. Prichádzať sem k masser Bobovi a massa Frankovi.“

Jazdec, o ktorom sa zhovárali, napredoval rýchlym cvalom, nemieril však k lovcom, a dokonca sa zdalo, že sa im náročky pokúša vyhnúť. Správal sa, akoby ich ani nevidel.

„Čudný chlapík!“ zahundral Frank. „Tu na Ďalekom západe sa predsa každý poteší, keď niekoho stretne, no zdá sa, že ten muž z nejakého dôvodu netuží po ľudskej spoločnosti. Buď je to nejaký odľud, alebo nemá čisté svedomie.“

„Má na neho masser Bob zavolať?“

„Áno, zakrič naňho! Tvoj sloní hlas začuje skôr ako môj jemný hlások.“

Bob si priložil dlane k ústam a z plného hrdla skríkol:

„Haló, haló! Stát', čakať! Prečo utekať pred masser Bob?“

Černoch mal skutočne hlas, ktorý by prebral k životu aj polomŕtveho. Jazdec zastavil koňa a obaja lovci mu vyrazili v ústrety.

Až keď sa priblížili, pochopili, že nesledovali šťúpleho muža, ale mladíka, ešte takmer chlapca. Podľa vzoru kalifornských kovbojov bol oblečený v bizónej koži a švy jeho odevu zdobili dlhočizné strapce. Na hlave mu trónilo sombrero s neobyčajne širokým okrajom. Miesto opasku mal okolo pása ovinutú vlnenú červenú šerpu, spoza ktorej trčal dlhý nôž so širokou čepeľou a dve striebrom vybíjané pištole. Na kolenách mu ležala ťažká dvojhlavňová kentucká puška³ a po oboch stranách sedla mal na mexický spôsob pripevnené hrubé kože, ktoré mali chrániť nohy pred šípami alebo bodnutím oštepom.

Jeho mladistvá a veľmi opálená tvár bola aj napriek nízkemu veku ošľahaná vetrom a dažďom. Krížom cez čelo z ľavej strany až po pravé oko sa na nej tiahla krvavočervená, na dva prsty široká jazva. To mu dodávalo neuveriteľne bojovný vzhľad. Vonkoncom nepôsobil dojmom mladého, nedospelého a ne-skúseného človeka. Ťažkú pušku držal ľahko ako pštrosie pierko. Na koni sedel pevne ako skúsený jazdec a ostrý pohľad svojich čiernych očí hrdo upieral na oboch mužov. Zdalo sa, že sa vraník pod ním vôbec nehýbe.

„Good day, my boy!“ pozdravil Frank. „Pochádzaš z týchto končín?“

„Very well,“ odpovedal mladík a na tvári sa mu mihol sotva badateľný ironický úsmev. Asi preto, že mu Frank tykal.

„Vieš, kde je Helmers' Home?“

„Ay, áno!“

„Ako dlho tam treba ešte ísť?“

„Čím pomalšie pôjdete, tým dlhšie.“

„Zounds! Zdá sa, že si nejaký nevychovaný, chlapče!“

„Pretože nie som mormonský kazateľ.“

„Ach tak! Potom prepáč! Zrejme ťa nahnevalo, že ti tykám?“

„To mi ani na um nezišlo! Každý ma môže osloviť, ako sa mu páči, musí sa však zmieriť s odpoveďou, akú mu dám.“

„Výborne! Teda sa zhodneme. Veľmi sa mi páčiš! Tu je moja ruka. Aj ty mi môžeš tykať, no odpovedz mi, prosím, ako sa patrí. Som tu cudzí a hľadám Helmers' Home. Dúfam preto, že mi neukážeš nesprávnu cestu.“

Frank podal mladíkovi ruku. Ten ju stisol a obzerajúc si jeho frak i klobúk pobavene odvetil:

„Kto podvádza iných je lotor! Pocítil som to na vlastnej koži. Aj ja idem do Helmers' Home. Ak chcete, môžete ísť so mnou!“

Popchol koňa a obaja lovci ho nasledovali. Smerovali na juh a už o malú chvíľu sa im úzka riečka stratila z dohľadu.

„My by sme pokračovali popri rieke,“ poznamenal Frank.

„Aj tak by ste prišli k starému Helmersovi,“ riekol mladík, „ale veľmi by ste si predĺžili cestu. Je to dosť veľká okľuka. Namiesto niekoľkých desiatok minút by vám cesta trvala takmer dve hodiny.“

„Máme šťastie, že sme ťa stretli. Poznáš majiteľa toho gazdovstva?“

„Dokonca veľmi dobre.“

„Aký je to človek?“

Jazdci vzali mladíka medzi seba. Ten na nich skúmavo pozrel a po chvíli takmer hrozivým hlasom odvetil:

„Ak nemáte čisté svedomie, radšej k nemu ani nechod'te a obráťte kone.“

„Prečo?“

„Starý Helmers veľmi rýchlo odhalí každé lotrovstvo a úzkostlivo dbá o dobrú povesť svojho domu.“

„To sa mi páči. Nemusíme sa teda z jeho strany ničoho obávať?“

„Ak ste slušní ľudia, tak nie. Práve naopak, v tom prípade vám vo všetkom ochotne vyhovie.“

„Počul som, že vraj má obchod?“

„Áno. Nie však kvôli zisku, ale iba preto, aby poslužil zálesákom, ktorí k nemu občas zavítajú. Má tam všetko, čo lovci potrebujú, a svoj tovar predáva za veľmi prijateľné ceny. Ale keď sa mu niekto znepáči, nedostane od neho nič ani za veľké peniaze.“

„Je to vari čudák?“

„Nie, ale snaží sa udržať od seba čo najďalej všetkých darebákov, ktorí rušia pokoj na Západe. No nebudem vám ho ďalej opisovať. O chvíľu ho spoznáte. Azda už iba

jednu vec, ktorú asi nepochopíte a možno sa tomu aj zasmejete. Je to Nemec zo starej školy. Podľa mňa to hovorí za všetko.“

Frank sa vzpriamili v strmeňoch a zvolal:

„Čože? Že to nepochopím? Že sa z toho budem dokonca smiať? Čo ti to zišlo na um! Naopak, veľmi sa teším, že tu na okraji Llana Estacada stretnem krajana!“

Mladíková tvár, predtým taká meravá a akoby neschopná prejavit' akúkoľvek emóciu, sa náhle rozjasnila. Priateľsky a prívetivo pozrel na Franka a spýtal sa:

„Ty si Nemec? Naozaj?“

„Áno. Samozrejme! Vari to nie je zrejmé už na prvý pohľad?“

„Nie. Nemáš nemecký prízvuk, tvoja angličtina je priam dokonalá a pôsobíš skôr ako nejaký ujko z Východu.“

„Heavens! Čo ti to zišlo na um! Som Nemec telom i dušou a kto tomu neverí, toho naskutku prevrтам svojou starou puškou!“

„Na to stačí aj nôž. Ale ak je to tak, potom sa starý Helmers poteší, lebo aj on pochádza z Nemecka a svoju vlasť i materinskú reč chová vo veľkej úcte.“

„O tom ani na chvíľu nepochybujem! Nemec na jedno ani druhé nikdy nezabudne. Teraz sa dvojnásobne teším na stretnutie s ním. Vlastne som si mohol domyslieť, že Helmers je Nemec. Yankee by svoje gazdovstvo pomenoval Helmers' range, alebo podobne. Ale Helmers' Home – Helmersov domov – takéto meno môže dať jedine Nemec. Bývaš v jeho susedstve?“

„Nie. Nemám ani ranč ani dom. Žijem ako vták vo vzduchu či zvieratá v lese.“

„Teda ako úbožiak?“

„Áno.“

„Napriek svojmu veku! Vari nemáš rodičov?“

„Ani jediného príbuzného.“

„Ale hádam máš nejaké meno?“

„Samozrejme. Volajú ma Bloody-Fox.“

„Bloody-Fox? To pripomína nejakú krvavú udalosť.“

„Áno, mojich rodičov s celou rodinou a sprievodom zavraždili uprostred púšte Llano Estacado. Ja jediný som zostal nažive. Našli ma s rozbitou lebkou. Mal som vtedy asi osem rokov.“

„Dobrý bože! Potom si skutočne to, čo som povedal, teda úbožiak. Prepadli vás, aby vás okradli?“

„Áno.“

„Takže ti nezostalo nič než život, meno a strašná spomienka.“

„Vlastne ani to nie. Helmers ma našiel ležať medzi kaktusmi, naložil ma na koňa a odviezol k sebe domov. Niekoľko mesiacov som ležal v horúčke, a keď som sa prebral, vôbec nič som si nepamätal. Zabudol som dokonca aj svoje meno a dodnes si naň neviem spomenúť. V pamäti mi zostala iba chvíľa, keď nás prepadli. No bol by som šťastnejší, keby sa mi aj táto spomienka vytratila z mysle, aby ma horúčkovitá túžba po pomste nehnala stále znova do tej strašnej púšte.“

„A prečo ti dali meno Bloody-Fox?“

„Pretože som bol celý skrivený, a keď som blúznil, často som opakoval meno Fuchs. Všetci sa domnievali, že je to moje priezvisko.“

„Teda tvoji rodičia boli Nemci?“

„Určite. Keď som sa prebral, nerozumel som ani jediné anglické či nemecké slovo. Vôbec som nevedel rozprávať. Ale zatiaľ čo angličtinu som sa učil iba pomaly, ako niekto, kto ju nikdy nepočul, po nemecky som sa už čoskoro vyjadroval tak plynulo, akoby som touto rečou už predtým hovoril. Helmers sa o mňa staral ako vlastný otec. Vtedy ešte nebýval vo svojom terajšom sídle. No napriek tomu som u neho dlho nevydržal. Musel som von do divočiny ako sokol, ktorému supi roztrhali rodičov a teraz musí krúžiť okolo krvavého miesta dovtedy, kým sa mu nepodarí dolapiť vrahov. Jeho bystrý zrak ich musí odhaliť, aj odhalí. A aj keby boli stokrát silnejší ako on a aj keby musel položiť život, rád to urobí, pretože jeho smrť bude aj ich smrťou.“

Zaškrípal zubami a tak prudko trhol uzdu, že sa jeho kôň vzoprel na zadné nohy.

„Takže odvtedy máš tú jazvu na čele?“ spýtal sa Frank.

„Áno,“ odvetil chlapec potichu. „Ale už o tom nehovorme. Tá spomienka ma za každým veľmi rozruší. Mohlo by sa pokojne stať, že vám ujdem a vy budete musieť nájsť Helmers' Home sami.“

„Hovorme teda radšej o majiteľovi Helmers' Home. Čím bol ten muž v starej vlasti?“

„Lesným úradníkom. Myslím, že dokonca revírnikom.“

„Čože? Akože?“ vykrikol Frank. „Aj ja som bol revírnikom!“

Bloody-Fox prekvapene zavrtil hlavou, pozorne sa zahľad na malého zálesáka a potom povedal:

„Aj ty? To potom bude skutočne radostné stretnutie!“

„Áno, vykonával som to isté povolanie. Ale keď mal takú peknú prácu, prečo sa jej vzdal?“

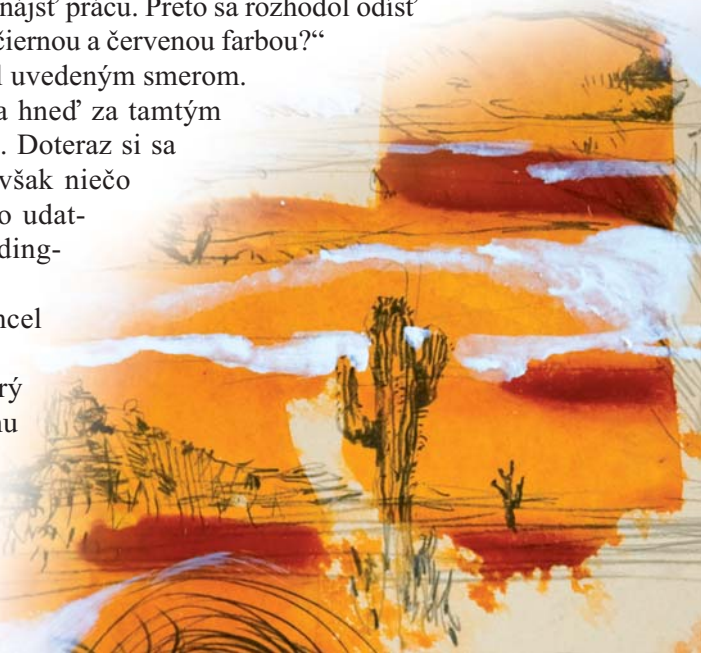
„Nazlostil sa. Myslím, že lesy, o ktoré sa staral, boli v súkromnom vlastníctve a jeho pán bol pyšný, bezohľadný a zlostný človek. Pohádali sa a Helmers dostal zlé odporúčanie, v dôsledku čoho nemohol nájsť prácu. Preto sa rozhodol odísť čo najďalej. Vidíš tamten kôl natretý čiernou a červenou farbou?“

„Áno!“ prisvedčil Frank a hľadel uvedeným smerom.

„Tam opäť nad'abíme na riekku a hneď za tamtým lesom sa začínajú Helmersove polia. Doteraz si sa pýtal iba ty mňa, teraz by som sa však niečo chcel spýtať ja teba. Nevolajú tohto udatného černocho náhodou Sliding-Bob?“

Bob podskočil v sedle, akoby chcel zoskočiť z koňa.

„Ach, och!“ zvolal. „Prečo dobrý massa Bloody-Fox nadávať dobrému masser Bobovi?“

„Nechcem ti nadávať, ani ťa urážať,“ odvetil mladík upokojujúco. „Veď som tvoj priateľ.“

„Prečo teda nazvať masser Boba práve tak, ako ho volať Indiáni, pretože masser Bob voľakedy zakaždým sklznúť z koňa? Teraz však masser Bob jazdiť ako sám čert!“

Aby dokázal, že vraví pravdu, popchol koňa ostrohami a uháňal cvalom k čierno-červenému kolu. Aj Franka prekvapila mladíkova otázka.

„Poznáš Boba?“ spýtal sa. „To je neuveriteľné!“

„Ale nie, veď poznám aj teba.“

„No toto! Ako sa teda volám?“

„Hobble-Frank.“

„Good lack! Správne! Ale, chlapče, kto ti to povedal? Veď som nikdy v živote nebol v tomto kraji.“

„Ó,“ usmial sa mladík, „kto by nepoznal takého slávneho zálesáka, ako si ty!“

Frank sa nadýchol, až mu takmer praskol frak, a povedal:

„Ja? Slávny? Už sa to donieslo až k tebe?“

„Samozrejme.“

„A kto ti to povedal?“

„Jeden môj starý známy, Jakob Pfefferkorn, ktorého všetci volajú Tučný Jemmy.“

„Sto hromov! Veď to je môj priateľ! Kde si ho stretol?“

„Pred niekoľkými dňami hore pri Washita Fork. Spomínal, že ste si dohodli stretnutie v Helmers' Home.“

„To je pravda. Teda príde?“

„Áno! Ja som sa vybral na cestu skôr a prichádzam priamo odtiaľ. On dorazí čoskoro za mnou.“

„To je výborné, nádherné! Teda ti o nás hovoril?“

„Opísal mi celú vašu cestu do Yellowstonu. Keď si mi pred chvíľou prezradil, že si bol kedysi lesníkom, okamžite som pochopil, s kým mám tú česť.“

„Takže teraz veríš, že som dobrý Nemec?“

„Nielen to, ale viem, že si dobrý a šľachetný človek,“ usmial sa mladík.

„Teda brucháč ma neohováral?“

„To mu vôbec neprišlo na um! Ako by mohol ohovárať svojho dobrého priateľa Franka?“

„Vieš, bratku, občas sme sa pohádali o veciach, na pochopenie ktorých gymnaziálne vzdelanie vonkoncom nestačí. Našťastie Jemmy uznal, že vzájomne jeden druhého prevyšujeme a od tých čias niet na celom svete lepších priateľov ako my dvaja. – Ale došli sme k Bobovi a tu je kôl. A teraz kadiaľ?“

„Musíme prejsť cez rieku a pomedzi stromy, to je najkratšia cesta. Jazdec ako Bob predsa nepotrebuje vyšliapaný chodník.“

„Áno, správne!“ prisvedčil černocho hrd. „Massa Bloody-Fox vidieť, že masser Bob jazdiť ako Indián. Masser Bob preplávať každú rieku a prekonať všetky prekážky.“

Prešli cez brod, precválali vyschnutým lesíkom, v ktorom nebol takmer žiadny porast, takže ich nič nezdržiavalo a potom cestičkou pomedzi polia kukurice, ovsa a zemiakov, ohradené plotom.

Pôdu tu miestami tvorila úrodná, čierna piesočnatá zem texaskej vrchoviny, ktorá dáva bohatú úrodu. Voda z potoka, ktorý tiekol celkom blízko obytného domu, zvyšoval cenu majetka a za ním sa nachádzali stajne a hospodárske budovy.

Mohutná jednoposchodová budova bola postavená z kameňa a iba na bokoch pri štítoch bolo vidieť po dve podkrovné izbičky. Pred vchodom do domu stáli štyri obrovské postoxy⁴, rovné ako sviece a naširoko rozprestierali svoje konáre. V ich tieni stálo niekoľko jednoduchých stolov a lavíc. Na prvý pohľad bolo vidieť, že vpravo od vchodu sú obytné priestory a naľavo je obchod, ktorý spomínal Bloody-Fox.

Pri stole pred domom sedel starší muž s fajkou v ústach a skúmavo pozoroval troch prichádzajúcich jazdcov. Bol vysoký, silnej postavy, tvár mal ošľahanú vetrom a zarastenú hustou bradou – skrátka pravý zálesák. Na jeho upracovaných rukách bolo vidieť, že si len málokedy dožičí oddych.

Len čo spoznal sprievodcu oboch cudzincov, vstal a už zďaleka na neho volal:

„Welcome, Bloody-Fox! Konečne si sa opäť ukázal! Mám pre teba novinky.“

„Odkiaľ?“ spýtal sa mladík.

„Odtiaľ!“

Ukázal rukou smerom na západ.

„Aké? Dobré?“

„Bohužiaľ, nie. Na Staked Plains sa zrejme znova objavili ‚supi‘.“

Po anglicky hovoriaci Američania totiž Llano Estacado nazývajú Staked Plains. Obidva názvy však znamenajú to isté.

Táto správa mladíka priam zelektrizovala. Zoskočil z koňa, rýchlo pristúpil k mužovi a povedal:

„Musíš mi hneď všetko vyrozprávať!“

„Je toho dost málo a hneď sa to dozvieš. Najprv však buď taký láskavý a predstav ma týmto dvom gentlemanom.“

„To hneď urobím. Toto je master Helmers, majiteľ tejto farmy, a títo páni sú moji dobrí priatelia, master Hobble-Frank a massa Sliding-Bob. Chceli ťa navštíviť, aby si u teba možno niečo nakúpili.“

Helmers si pohľadom premeral oboch mužov a poznamenal:

„Najprv ich musím spoznať, až potom s nimi môžem obchodovať. Veď som ich ešte nikdy nevidel.“

„Môžeš ich pokojne prijať, nazval som ich predsa svojimi priateľmi.“

„Vážne alebo len zo zdvorilosti?“

„Celkom vážne.“

„Nuž, potom ich srdečne vítam!“

Podal ruku Frankovi aj černochovi a vyzval ich, aby si sadli.

„Najprv kone, sir,“ povedal Frank. „Veď viete, že postarať sa o kone je prvou povinnosťou zálesáka.“

„Samozrejme. Podľa vašej starosti o zvieratá vidím, že ste dobrí ľudia. Kedy chcete odtiaľto odísť?“

„Asi tu budeme musieť niekoľko dní zostať, máme sa tu totiž stretnúť s dobrými priateľmi.“

„Tak odveďte kone za dom a zavolajte černocho Herkula. Ten vám vo všetkom rád posluži.“

Poslúchli jeho výzvu. Helmers za nimi mlčky hľadel, potom zavrteľ hlavou a povedal Bloody-Foxovi:

„Priviedol si sem čudných ľudí! Jeden síce vyzerá ako francúzsky rotmajster, ale má čiernu pleť, a nepozdáva sa mi veru ani ten gentleman s polstoročným ostrich-featherhat – klobúkom so pštrosím perom. To je nápadné aj tu na Divokom západe.“

„Nech ťa nemýli prvý dojem, starký! Poviem ti len jediné meno a zaraz im budeš dôverovať. Obaja sú dobrí známi Old Shatterhanda a práve naňho tu chcú počkať.“

„Čože? Skutočne?“ zvolal farmár. „Old Shatterhand zavíta do Helmers' Home?“

„Samozrejme!“

„Kto ti to povedal? Tí dvaja?“

„Nie, prezradil mi to Tučný Jemmy Pfefferkorn.“

„Aj toho si stretol? Videl som sa s ním síce iba dva razy v živote, ale rád by som mu znova vystískal pravicu.“

„Onedlho sa ti tvoje želanie splní. Aj on sem príde. Patrí ku skupinke, na ktorú títo dvaja gentlemani chcú u teba počkať.“

Helmers si niekoľkokrát rýchlo potiahol z fajky, aby mu nevyhasla, a potom s tvárou rozžiarenou od radosti zvolal:

„To je mi novina! Old Shatterhand a Tučný Jemmy! To je skutočne radostná správa a česť, ktorú si nesmierne vážim. Musím to zaraz oznámiť svojej starej Barborke a povedať jej, že...“

„Počkaj!“ prerušil Bloody-Fox rozrušeného farmára a chytil ho za plece. „Najprv by som si rád vypočul, čo sa stalo na Llane!“

„Prirodzene, zločin,“ odpovedal Helmers, keď sa k nemu znova obrátil. „Ako dlho si už u mňa nebol?“

„Takmer dva týždne.“

„Takže si tu nestretol tie štyri rodiny, ktoré chceli prejsť cez Llano. Pred týždňom odtiaľto odišli, ale na druhú stranu sa nikdy nedostali. Obchodník Wallace prišiel z tých končín sem, ale nikde ich nevidel. Ved' by sa museli stretnúť.“

„Koly označujúce cestu boli v poriadku?“

„Práve že nie. Keby Wallace dokonale nepoznal púšť od svojich dvadsiatich rokov, určite by biedne zahynul.“

„Kde je teraz?“

„Odpočíva v podkrovnej izbe. Prišiel na smrť vysilený, ani sa nenajedol a hneď si šiel ľahnúť.“

„Idem za ním. Zobudím ho, nech je akokoľvek unavený. Musí mi o tom porozprávať!“

Rozrušený mladík zmizol v útrobach domu. Farmár si opäť sadol a pofajčieval svoju fajku. Chvíľu vrteľ hlavou od údivu, ako veľmi sa mladík ponáhľal, no po chvíli sa mu na tvári rozhostil výraz blaženej spokojnosti. Jej dôvod sa dal ľahko domyslieť zo slov, ktoré si hundral popod nos:

„Tučný Jemmy! Hm...! A dokonca Old Shatterhand! Hm...! Takíto ľudia so sebou privedú len čestných mužov! Hm...! Vraj príde celá spoločnosť! Hm...! Ale chcel som predsa povedať svojej Barborke, že...“

Vyskočil, aby oznámil radostnú novinu manželke, no zarazil sa, pretože spoza rohu domu práve vyšiel Frank a mieril k nemu.

„Nuž čo, master, našli ste černocho?“ opýtal sa Helters.

„Áno,“ odvetil Frank. „Je s ním Bob a tak som im pokojne mohol nechať kone. Po-náhľam sa za vami najmä preto, aby som vám povedal, ako veľmi ma teší, že v týchto nevlúdnych končinách stretávam kolegu.“

Frank hovoril po anglicky, lebo celý rozhovor zatiaľ prebiehal v angličtine.

„Kolegu?“ spýtal sa farmár. „Kde?“

„Tu. Myslím tým, prirodzene, vás.“

„Mňa? Ako to?“

„Bloody-Fox mi povedal, že ste boli revírnikom.“

„To je pravda.“

„Teda sme kolegovia, lebo ja som tiež adeptom lesníctva.“

„Ach! A kde, milý priateľ?“

„V Nemecku, dokonca v Sasku.“

„Čože? V Sasku? Vy ste Nemec? Prečo teda rozprávate po anglicky? Hovorte svojou peknou rodnou rečou!“

Posledné slová povedal Helmers po nemecky a Frank mu hneď skočil do reči:

„S najväčšou radosťou, pán revírnik. Keď môžem použiť rodnú reč, okamžite súhlasím a hneď som ochotný nadpriasť rozhovor. Podľa toho, akú mám správnu syntax, určite zbadáte, že som žil v tej oblasti Nemecka, kde sa hovorí najčistejšou a najzvučnejšou nemčinou, totiž v Moritzburgu, pri rezidenčnom meste Drážďanoch. Viete tam, kde sa vypína zámok so sochou Augusta Silného a kde sa nachádza povestný rybník s kaprami. Teda vás pozdravujem v mene ušľachtilej vedy lesníckej a ako dúfam, vidíte, že pred vami stojí vynikajúci *ingenium magnum sine mixtura Clementius*^{5!}“

Bolo pozoruhodné, že kým Frank hovoril po anglicky, bol z neho rozumný a skromný muž, no sotva sa začal vyjadrovať po nemecky, prebudilo sa v ňom vedomie osobnej vznešenosti.

Helmerts spočiatku nevedel, čo si má o ňom myslieť. Srdečne stisol priateľsky podávanú ruku, no nedal priamu odpoveď a poprosil pána „kolegu“, aby sa posadil. Snažil sa získať čas, preto odišiel do domu po občerstvenie. O chvíľu sa vrátil s dvoma fľaškami piva a dvoma kríglami v rukách.

„To sa mi veru páči!“ zvolal Frank. „Pivo! Po ňom už prahnem dlhé týždne! Pri tom ušľachtilom nápoji z jačmeňa môže človek najlepšie uplatniť svoju výrečnosť. Vari sa už aj tu v Texase varí pivo?“

„Samozrejme, a dokonca veľmi veľa. Veď viete, že v Texase je viac než štyridsaťtisíc Nemcov, a tam, kde sa usídlil Nemec, určite sa varí pivo.“

„Áno, nech Boh zachová chmeľ a slad! Varíte tento milý boží dar sám?“

„Nie! Zakaždým, keď je to možné, si dám priviezť zásobu z Coleman City. Na zdravie, pán Frank!“

Naplnil poháre a štrngol si s hosťom. Tento však povedal:

„Prosím, pán revírnik, neokúňajte sa a neobávajte sa ma. Ja som veľmi prístupný človek, preto ma nemusíte oslovovať ‚pán Frank‘. Oslovujte ma jednoducho ‚pán kolega‘! To bude najlepšie pre nás oboch. Nikdy som si nepotrpel na príšernú dvornú etiketu. Vaše pivo nie je zlé. Tak prečo by sme si kazili apetít alebo lepšie povedané pitotit prehnanými a škrobenými novoročnými gratuláciami. Nemyslíte?“

„Celkom správne!“ prisvedčil Helmers s úsmevom. „Páčite sa mi.“

„Samozrejme! Každý, kto správne, rozumne chápe veci, musí byť trochu liberálny a nesprávne sa povýšenecky. Pokiaľ ide o mňa, nedopadol som so svojím odborným vzdelaním vôbec zle. A kde ste vlastne študovali vy?“

„V Tharandte.“

„Myslel som si to, pretože Tharandt je Alba vater lesníckych praktikantov na celom svete.“

„Chceli ste hádam povedať Alma mater?“

„Nie, vôbec nie. Nepokúšajte sa, prosím, vysloviť akékoľvek námietky proti mojej klasickej hebrejskej latinčine, ako sa to kedysi na svoju škodu pokúšal Tučný Jemmy.“

Inak by mohol náš krásny, priateľský vzťah veľmi ľahko skončiť zle. Patrím ku koryfejom vedy⁶ a preto nič podobné nestrpím. Ale kde vlastne trčí náš dobrý Bloody-Fox?“

„Išiel k jednému z mojich hostí niečo sa ho spýtať. Kde ste sa s ním stretli?“

„Pri rieke, asi hodinu cesty odtiaľto.“

„Myslel som, že sa poznáte dlhšie.“

„To nebolo vôbec potrebné. Mám v sebe niečo také príťažlivé a sympatické, že sa obvykle veľmi rýchlo spriatelím s každým na svete. Psychológovia to nazývajú symbolikou orgánov vkusu a citu, čo však nie je dané každému. Tento mladík mi už dôverne a do najmenších podrobností vyrozprával celý svoj životopis. Venujem mu za to celé svoje srdce a dúfam, že naša nová známosť bude žiariacim lúčom jeho šťastia. Viete o ňom niečo bližšie?“

„Ak vám vyrozprával celý svoj životopis, potom nie.“

„Z čoho vlastne žije?“

„Hm! Občas mi prinesie nejaké nugety. Z toho usudzujem, že niekde objavil malé ložisko zlata.“

„To mu želám, pretože sa zdá, že je to Nemec. A predsa, musí byť strašné, keď človek nevie, kde a na ktorom poludníku stála jeho kolíska. Samozrejme, my dvaja, vy a ja, nepoznáme takéto strašné utrpenie. Našťastie vieme, kam smeruje naša túžba po vlasti, totiž do Nemecka – ‚tam, tam‘, ako spieva Galilei vo svojej krásnej piesni *Mignon*.“

„Asi myslíte Goetheho?“

„Nie, vôbec nie! Viem predsa odlišiť Goetheho od Galilea. Goethe patrí do úplne inej vysokej ľudovej školy. Také cituplné verše by vôbec nedokázal vytvoriť. Ale Galilei so svojím ďalekohľadom a svojou túžbou po elegických kométach vystihol pravú tirolskú túžbu, keď básnil:

*Poznáš ten kraj, kde citróna kvet sa húpe
a bocian na streche sa v lúčoch slnka kúpe?
Kde kvákanie žiab večer srdce preniká
a obraz mesiaca sa leskne na hladine rybníka?
Tam je tak krásne, iba tam duša rastie
a nos a myseľ nájdou svoje šťastie!“⁷*

Zdvihol sa z lavice a prednášané verše sprevádzal gestami. Potom plný očakávania pozrel na farmára. Ten sa musel veľmi premáhať, aby zostal vážny.

Pretože nevyslovil slovko uznania, spýtal sa ho Frank podráždene:

„Zdá sa, že skutočná poézia vás neoslovuje. To máte skutočne takú chladnú povahu?“

„Nie! Nie! Mlčal som len z obdivu nad tým, že ste si tak presne a tak dlho zapamätali slová básnika.“

„To vôbec nie je ťažké. Čo si raz prečítam, to si zapamätám. A keby som aj niečo zabudol, vylepším si to z vlastnej hlavy. Týmto spôsobom vždy získam potlesk.“

„Takže vy ste vlastne rodený básnik!“

„Nuž, nemám k tomu ďaleko.“

„Tak to vám závidím. Raz som si celé dva dni

lámal hlavu, aby som zložil dve slohy básne na narodeniny, ale márne. Nemohol som nakoniec zvolat': „Heuréka!“

„Počúvajte, nevyslovujte to slovo len tak! Je to arabské zaklínadlo a znamená: ‚Diabol, príď!‘ S takýmito kúzľami treba zaobchádzať veľmi opatrne, lebo nikto nevie, čo sa môže potom stať. Len si spomeňte, čo sa prihodilo slávnemu Džingischánovi s jeho troma stovkami Spart'anov.“

„A čo to bolo?“ spýtal sa farmár, zvedavý na odpoveď.

„Ležal s nimi za gibraltárskou úžinou, ktorú chceli dobyť Čerkesi. Pretože mal málo ľudí, dal zavolať slávnú čarodejnicu z Endoru, aby mu pomohla. Sadol si s ňou aj so svojimi Spart'anmi okolo kotla, do ktorého hodili rozličné byliny a slonie nohy. Asi sa pritom stala nejaká chyba, lebo zrazu kotol praskol a Džingischán vyletel do vzduchu aj so všetkými Spart'anmi. Vyletel najvyššie zo všetkých a pri tej príležitosti videl, že sa Zem pod ním otáča okolo vlastnej osi. Preto zvolal po hebrejsky: ‚Ó, sancta Complicius‘⁸, čo po nemecky znamená ‚A predsa sa točí!‘“

Teraz sa už Helmers neovládal. Vyskočil a z celého srdca sa rozosmial. Bolo veľmi smiešne, s akou vážnosťou Frank vo fraku a amazonskom klobúku predniesol tento svoj galimatiáš.

„Prečo sa smejete?“ spýtal sa Frank urazene. „Myslíte si, že keď som váš krajan, môžete ma beztriestne...“

Našťastie ho prerušili, inak by predniesol hromovú filipiku⁹. Bloody-Fox totiž vyšiel z domu a blížil sa k obom mužom. Pozrel na Frankovu tvár, červenú od zlosti, a spýtal sa:

„Čo sa stalo? Prečo sa rozčuľuješ?“

Hovoril po nemecky, lebo počul, že aj Frank použil svoju materčinu. Malý zálesák odvetil:

„Prečo sa hnevám? Pretože tuto môj vážený kolega sa mi vysmieva. A prečo sa mi vysmieva? Pretože vonkoncom nechápe sekundárne dejiny sveta. Dávam si priam antickú námahu, aby som mu vysvetlil preddiluviaľne konštelácie priebehu čerkeskej vojny, ale on ani v najmenšom nechápe, aký bol vzťah medzi taktikou a stratégiou v stredoveku.“

„Taktika? Stratégia?“ spýtal sa ohromený mladík.

„Áno! Samozrejme! Ty túto problematiku ovládaš?“

„Nie.“

„Tak ti to vysvetlím. Správna taktika je k správnej stratégii presne v takom vzťahu ako geometria k archimeticke¹⁰, totiž rádius krát rádius, mínus x sa rovná kvadrátu hipodrómu s dvoma katedrami v učebni sekundy na gymnáziu. Už chápeš?“

„Nie,“ odpovedal Bloody-Fox úprimne.

„To som si mohol myslieť, pretože na také geniálne špekulácie treba vrozený rozum a potom usilovné vzdelávanie medzinárodných duševných síl. Komu to nie je dané a kto sa to nenaučil, ten to, samozrejme, nepochopí. Ty to aspoň priznávaš a zostávaš pritom

vážny. Kolega to však nechápe a vysmieva sa mi. Čo si mám o ňom myslieť? Nepozná ma. Som narodený podľa starého gréckeho príslovia: ‚Inter sacrum et saxum stat‘, to znamená: vo svätom štáte saskom, a nie som zvyknutý, aby sa mi niekto posmieval. Uvažuj nad tým a...“

„Dobre! Veľmi rád nad tým pouvažujem,“ prerušil ho Bloody-Fox. „Teraz však na to nemám čas. Neustále musím myslieť na tých úbohých ľudí povraždených na Llano Estacade.“

Bloody-Fox sa od Tučného Jemmyho dozvedel dosť o tom, ako treba zaobchádzať s Hobble-Frankom. Preto si dával dobrý pozor, aby mu neprotirečil, a radšej obrátil rozhovor na inú tému, čím prerušil jeho kázanie. Dosiahol, čo mal v úmysle, pretože Frank okamžite zabudol na hnev a spýtal sa:

„Povraždili ľudí? Na Llano? A kedy?“

„To sa nevie. Pred ôsmimi dňami odtiaľto odišli a doteraz sa neobjavili na druhej strane púšte. Z toho vyplýva, že zrejme zahynuli.“

„Možno nie. Možno sa vybrali iným smerom, než mali pôvodne v pláne.“

„Práve toho sa bojím. Odtiaľto sa cez púšť dá prejsť iba jediným smerom. Tá cesta je rovnako nebezpečná ako púť napríklad cez Saharu alebo púšť Gobi. No na Llano Estacade nie sú pramene ani oázy ani ťavy, ktoré bez vody vydržia aj niekoľko dní. A práve preto je tá trasa taká nesmierne nebezpečná, hoci je kratšia než prechod cez spomínanú africkú alebo ázijskú púšť. Nie je tam vyšliapaná trasa. Jediný smer, ktorým treba ísť, je vyznačený kolmi a vďaka nim získala táto púšť svoje meno. Kto sa pustí mimo tohto označenia, je stratený, zomrie od vyčerpania. Horúčava a smäd mu spália mozog, stratí schopnosť rozmýšľať a jazdí v kruhu dovtedy, kým kôň pod ním neklesne a on už nebude môcť ísť ďalej.“

„Nikto nesmie opustiť označenú cestu,“ dodal zachmúrený Helmers a po očku sledoval, ako Frank vrtí hlavou.

„Áno, presne to mám na mysli,“ pritakal mládenec. „Každý by si mal dávať dobrý pozor, aby nezišiel z označenej cesty. Iba málo, veľmi málo ľudí pozná Llano tak dôkladne, že môžu ísť aj mimo označenej trasy. Ale čo, keď nejakí zákerní ľudia prestavajú koly nesprávne?“

„To by bol skutočne diabolský nápad!“ povedal Frank

„Nepochybne, no predsa sa to stáva. Bandy zločincov vyťahujú koly z piesku a vytyčujú cestu nesprávnym smerom. Kto sa potom podľa nich riadi, je stratený. Zrazu koly končia, človek sa ocitne v ničote a nikto ho už nezachráni.“

„Môže sa predsa pozdlž kolov vrátiť späť!“

„Na to je už prineskoro, pretože prenikol hlboko do púšte a neostáva mu dosť síl, aby sa vládol vrátiť na miesta, kde je zeleň. Lupiči ho vôbec nemusia zabiť. Jednoducho počkajú, kým zomrie a potom orabujú jeho mŕtvolu. Už sa to zopárkrát stalo.“

„Nemožno tých lotrov nejako zneškodniť?“

Helmers už-už chcel odpovedať, keď jeho pozornosť upútal muž, ktorý sa pomaly blížil k domu. Všimol si ho, až keď vyšiel spoza rohu. Chlap bol od hlavy až po päty zahalený v čiernom a v ruke niesol malý balíček. Mal vysokú, veľmi štíhlu postavu, úzke

prsia, tvár chudú a špicatú. S vysokým cylindrom hlboko v tyle, okuliarmi na očiach a v čiernom odevu pripomínal farára.

Priblížil sa váhavým krokom, zľahka sa dotkol okraja klobúka a pozdravil:

„Good day, meššurs! Som tu dobre u pána Johna Helmersa?“

Helmers si príchodzieho premeral pohľadom, z ktorého bolo jasné, že sa mu príliš nepozdáva, a povedal:

„Skutočne sa volám sa Helmers, ale slovo ‚pán‘ ste si pokojne mohli odpustiť. Nie som zmierovací sudca a vonkoncom neoblubujem podobné tituly. Sú to iba prázdne komplimenty a gentleman sa nimi nerád dáva obhadzovať ako zhnitými jablkami. Keď teda poznáte moje meno, hádam môžem aj ja počuť vaše?“

„Prečo nie, sir! Volám sa Tobias Preisegott Burton a som misionárom Svätých neskorších dní.“

Povedal to veľmi sebedome a zanietene, čo však na farmára neurobilo dojem, aký očakával, pretože Helmers pokrčil plecami a odpovedal: